

KOHTUMÄÄRUS

Eesti Vabariigi nimel

Kohus	Tallinna Halduskohus
Kohtunik	Anu Maria Brenner
Määruse tegemise aeg ja koht	16. märts 2026, Tallinn
Haldusaja number	3-26-143
Haldusasi	Laura Ruuli kaebus Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse 20.05.2025 vastuse tühistamise ning vastustaja kohustamise nõuetes
Menetlusosalised	Kaebaja Laura Ruul Vastustaja Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus Kaasatud haldusorgan Sotsiaalministeerium
Menetlustoiming	Kaebuse menetlusse võtmine

RESOLUTSIOON

1. Võtta Laura Ruuli kaebus Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskuse 20.05.2025 vastuse tühistamise ning vastustaja kohustamise nõuetes menetlusse.
2. Asja vaatab läbi kohtunik Anu Maria Brenner.
3. Tunnistada vastustajaks Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskus.
4. Kaasata menetlusse arvamuse andmiseks Sotsiaalministeerium.
5. Kohustada vastustajat esitama seisukoht tähtaja ennistamise taotlusele ja vastama kaebusele 30 päeva jooksul määruse kättetoimetamisest arvates ning esitama kõik vaidlusega seotud ja asja lahendamiseks vajalikud dokumendid, mida ei ole veel kohtule esitatud. Sealhulgas tuleb teatada, kas vastustaja peab otstarbekaks tühistada vaidlusalune keelduv otsus ning vaadata kaebaja taotlus uuesti läbi. Sama tähtaja jooksul tuleb kaasatud haldusorganil esitada vastus kaebusele.
6. Vastustajal ja kaasatud haldusorganil teatada määruse resolutsiooni punktis 5 sätestatud tähtaja jooksul, kas nad nõustuvad asja lahendamisega kirjalikus menetluses.

SELGITUSED

Määrus ei ole edasikaevatav (halduskohtumenetluse seadustiku (HKMS) § 203 lg 1). Sekretäril saata määrus menetlusosalistele.

ASJAOLUD JA MENETLUSE KÄIK

1. Laura Ruul esitas Tervise ja Heaolu Infosüsteemide Keskusele (TEHIK) taotluse väljastada Tallinna Ringkonnakohtu 29.04.2025 määrusega tsiviilasjas nr 2-24-16836 surnuks tunnistatud Martin Jäägri tervise infosüsteemis olevad terviseandmed, sh hambaravi dokumentatsioon.

- 2. TEHIK** selgitas **22.01.2025 vastuses**, et soovitud andmete väljastamiseks tuleb esitada pärimist tõendav dokument ehk pärimistõend koos digitaalselt allkirjastatud avaldusega.
- 3. L. Ruul** palus TEHIK-ul 03.02.2025 päringuga täpsustada, kas nimetatud andmete väljastamiseks piisab pöörduja laste isa surmaaktist, kuivõrd võib pärimistõendi koostamisega kauem aega minna.
- 4. TEHIK** keeldus **10.02.2025 vastusega** terviseandmete väljastamisest, selgitades, et taotletud andmeid on võimalik väljastada üksnes pärimistunnistuse või kohtumääruse alusel.
- 5. TEHIK** selgitas täiendavalt **20.05.2025 vastuses**, et surnud isiku andmeid on võimalik väljastada üksnes pärijale. Kui pärijaks on lapsed, on pöördujal võimalik nende seadusliku esindajana andmeid küsida, ent TEHIK-ule tuleb esitada pärimistunnistus.
- 6. L. Ruul** esitas 07.10.2025 Harju Maakohtule avalduse, milles taotles oma alaealistele lastele nende isa M. Jäägri hambaravi dokumentatsioonile ligipääsu saamist.
- 7. Harju Maakohus** jättis 10.10.2025 määrusega nr 2-25-16777 L. Ruuli hagi käiguta ning andis puuduste kõrvaldamiseks tähtaja 12.01.2026. Puuduste kõrvaldamiseks tuli avaldajal teatada, kuidas ta soovib menetlusega jätkata. Maakohus selgitas järgmist. Soovitud raviandmete valdaja peaks M. Jäägri lastele võimaldama ligipääsu (isikuandmete kaitse seaduse § 9 ja tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 59³ lg-d 6 ja 8) ning see õigus ei peaks sõltuma pärandi vastuvõtmisest, vaid seadusjärgseks pärijaks olemise faktist. Maakohus soovitas avaldajal enne kohtu abi taotlemist küsida soovitud andmeid tervishoiuteenuse osutajalt, käesoleval juhul ilmselt hambaarstilt.
- 8. Harju Maakohtu** 16.01.2026 määrusega nr 2-25-16777 keelduti menetlusse võtmast L. Ruuli hagi TEHIK-u vastu terviseandmetele ligipääsu saamise nõudes.
- 9. L. Ruul** esitas 17.01.2026 Tallinna Halduskohtule **kaebuse** TEHIK-u kohustamiseks võimaldama ligipääs M. Jäägri terviseandmetele.
- 10. Tallinna Halduskohus** jättis **03.02.2026 määrusega** L. Ruuli kaebuse käiguta (resolutsiooni p 1) ning andis kaebuse puuduste kõrvaldamiseks 10-päevase tähtaja nimetatud määruse kättesaamisest arvates. Puuduste kõrvaldamiseks tuli kaebajal esitada kaebetähtaja ennistamise taotlus ning tasuda kaebuselt riigilõivu summas 20 eurot vastavalt määrusele lisatud makseinfo dokumendil olevatele andmetele või esitada nõuetekohane menetlusabi taotlus koos teatisega kaebaja majandusliku seisundi kohta (resolutsiooni p 2).
- 11. L. Ruul** tasus nõutava riigilõivu ning selgitas 04.02.2026 **täienduses**, et on TEHIK-u poole pöördunud korduvalt ning üheski nende vastuses ei ole sisaldunud vaidlustamisviidet.

KOHTU PÕHJENDUSED

- 12. Kaebaja** on vaidlustanud TEHIK-u 20.05.2025 keeldumise väljastada M. Jäägri tervise infosüsteemis olevad terviseandmed ning taotlenud vastustaja kohustamist lahendama kaebaja taotlus uuesti.
- 13. Kohus** peab TEHIK-u 20.05.2025 vastust haldusaktiks, kuivõrd sellega sisuliselt keelduti kaebajale soovitud andmete väljastamisest (haldusmenetluse seaduse (HMS) § 51 lg 1). Tühistamis- ja kohustamiskaebuse võib esitada 30 päeva jooksul kaebajale haldusakti andmisest või toimingute tegemisest keeldumise teatavakstegemisest arvates (HKMS § 46 lg-d 1 ja 2). Käesoleval juhul on kaebus esitatud 17.01.2026, seega peale 30-päevase tähtaja möödumist arvates 20.05.2025 keeldumisest teada saamist, mistõttu on kaebus esitatud tähtaja rikkumisega.

14. Kaebaja palub kaebetähtaeg ennistada, kuivõrd vaidlusaluses keeldumises ei sisaldunud vaidlustamisviidet (HKMS § 38 lg 5). HMS § 57 lg 1 kohaselt peab haldusaktis olema viide haldusakti vaidlustamise võimaluste, koha, tähtaja ja korra kohta. Kohtule esitatud TEHIK-u 22.01.2025, 10.02.2025 ning 20.05.2025 vastused vaidlustamisviidet aga ei sisalda (vt digitaalse kohtutoimiku leheküljed 37-38). Kohtupraktikas on tähtaja ennistamise aluseks peetud ka asjaolu, et vaidlustatud keeldumises puudub vaidlustamisviide, st ei ole selgitatud edasikaebamise korda (vt nt Riigikohtu 20.03.2006 määrus asjas nr 3-3-1-16-06, p-d 7-8).

15. Kohus kontrollib eelmenetluses, kas kaebus on esitatud tähtaegselt, ja lahendab kaebetähtaja ennistamise taotluse (HKMS § 124 lg 1). Juhindudes HKMS § 124 lg-st 1, lahendab kohus tähtaja ennistamise taotluse eelmenetluses.

16. Kohus leiab, et L. Ruuli kaebus kuulub halduskohtu pädevusse ning alluvuse järgi lahendamisele Tallinna Halduskohtus. Kaebus vastab HKMS §-des 37-39 toodud nõuetele määral, mis võimaldab selle HKMS § 120 lg 2 alusel menetlusse võtta. Kaebuselt on tasutud riigilõiv 20 eurot (riigilõivuseaduse § 60 lg 1).

17. Kooskõlas HKMS § 17 lg-ga 1 tunnistab kohus vastustajaks TEHIK-u. Vastustajal tuleb esitada seisukoht tähtaja ennistamise taotlusele ning kaebusele vastus ja kõik vaidlusega seotud ning asja lahendamiseks vajalikud dokumendid, mida ei ole veel kohtule esitatud. Kaebusele vastuse koostamisel tuleb lähtuda HKMS §-dest 50, 52-54 ja 123. Kohus märgib täiendavalt, et HMS § 56 lg-te 1 ja 2 kohaselt peab kirjalik haldusakt ja soodustava haldusakti andmisest keeldumine olema kirjalikult põhjendatud ning põhjenduses tuleb märkida haldusakti andmise faktiline ja õiguslik alus. Kuivõrd on TEHIK-u andmete väljastamisest keeldumine oluliste põhjendamispuudustega ega sisalda ühtegi õiguslikku alust, ei saa keeldumist kohtu hinnangul õiguspäraseks pidada. Nagu eelpool kirjeldatud, on puudu ka vaidlustamisviide. Seega palub kohus vastustajal selgitada, kas peab mõistlikuks tühistada 20.05.2025 keeldumine andmete väljastamisest ning vaadata kaebaja taotlus uuesti läbi.

18. Kohus kaasab HKMS § 24 lg 1 p 1 alusel menetlusse arvamuse andmiseks Sotsiaalministeeriumi, kuivõrd on TEHIK selle põhimääruse p 1 kohaselt Sotsiaalministeeriumi hallatavaks riigiasutuseks ning p 12 kohaselt teostab TEHIK-u tegevuse seaduslikkuse ja otstarbekuse üle teeb järelevalvet valdkonna eest vastutav minister.¹ Kaasatud haldusorganil tuleb esitada vastus kaebusele määruse resolutsiooni punktis 6 sätestatud tähtaja jooksul.

19. Kui pool soovib kohtule esitada tõendeid, mida tuleks teise poole eest varjata, tuleb selle kohta esitada kohtule selgesõnaline taotlus (HKMS § 88 lg 2 ja § 79) ning märkida taotlus ära ka tõendite kaaskirja.

20. HKMS § 32 lg 1 p-des 1-5 nimetatud volitatud esindaja, juriidiline isik ja haldusorgan peavad esitama menetlusdokumendid kohtule elektrooniliselt avaliku e-toimiku infosüsteemi kaudu (www.e-toimik.ee) või mõjuval põhjusel elektrooniliselt aadressil talhk.menetlus@kohus.ee (HKMS § 53 lg 1 ja tsiviilkohtumenetluse seadustiku (TsMS) § 336 lg 6). Ka teised menetlusosalised esitavad võimaluse korral menetlusdokumendid kohtule elektrooniliselt (HKMS § 52 lg 6, TsMS § 334 lg 2).

21. Menetlusosaline on kohustatud kasutama oma menetlusõigusi heauskselt (HKMS § 28 lg 1). Kohus ei luba menetlusosalisel ega tema esindajal või nõustajal oma õigusi kuritarvitada, menetlust venitada ega kohut eksitusse viia. Asja õiget, kiiret ja võimalikult väikeste kuludega menetlemist pahatahtlikult takistavat või kirjalikus avalduses end sündsusetult või kohtu või teise menetlusosalise suhtes lugupidamatult väljendanud menetlusosalist, esindajat või nõustajat võib kohus trahvida (HKMS § 28 lg 2). Menetlusdokumentide vastuvõtmisega viivitamine venitab menetlust ja takistab asja kiiret lahendamist. Kohus hoiatab, et

¹ [TEHIKu põhimäärus.pdf](#)

menetlusedokumentide vastuvõtmata jätmise ja vastuvõtmise kohta kinnituse saatmata jätmise korral võib kohus trahvida kohustust rikkunud menetlusosalist.

22. Avaldus tuleb sõnastada võimalikult selgelt ja lühidalt (HKMS § 52 lg 1)

(allkirjastatud digitaalselt)